

[Mose Hansen.]

andre områder griber lovgivningsmagten ind over for den private ejendomsret som ved disse jordlove. Vi ønsker at værne om ejendomsretten, så længe den ikke udnyttes ud over, hvad der er foreneligt med hensynet til samfundet og den enkelte. For os foreligger der ingen overbevisende argumenter, der nødvendiggør en så stærk indgriben, som de af regeringen fremsatte lovforslag går ud på.

Lovforslaget om erhvervelse af landbrugsejendomme indeholder meget stramme og uhensigtsmæssige regler om bopælspligt. Jeg og mit parti kan ikke tilslutte os bopælskravet, da vi finder disse bestemmelser lidet velegnede til at begrænse ikke-landmænds og udlændinges køb af ejendomme.

Ved første behandling redegjorde jeg for vore principielle synspunkter, som gik i retning af den størst mulige mulighed for fri erhvervsudøvelse. Kravet om bopælspligt kan modvirke den naturlige tilpasningsproces, som landbruget er ude i på grund af bortvandring fra landbruget og forskydning i de aldersklasser, der er beskæftiget ved landbruget. Sagskyndige, der indgående har fulgt og studeret forholdene herom, påstår, at der i løbet af en årrække bliver for få til at overtage de bestående landbrug. I en sådan situation bør der ikke ved indførelse af bopælskrav skabes hindringer for en naturlig udvikling. Dette kan kun blive til skade for erhvervet og for samfundet som sådan.

Bopælskravet i lovforslaget om erhvervelse af landbrugsejendomme kan vi derfor ikke give vor tilslutning, og de af ministeren stillede, af udvalgets flertal, socialdemokratiet og det radikale venstre, tiltrådte ændringsforslag samt de af socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag kan vi ikke stemme for. Bopælskravet er et for dansk landbrug fremmed begreb og kan komme til at kolliderer med ønsker om f. eks. at bevare en slægtsgård i familieeje. I den forbindelse kan jeg helt give tilslutning til de bemærkninger, som det ærede medlem hr. H. C. Toft fremsatte om det ændringsforslag, som er stillet af den højtærede landbrugsminister til § 1, stk. 2.

Industrien har brug for jord til mange forskellige formål, og under den industrielle omstilling og opbygning af denne industri

må der ikke lægges industrien hindringer i vejen for at opnå den mest hensigtsmæssige placering. Udflytning fra byområder til landdistrikter kræver ofte en langsigtet planlægning, og det vil derfor være uheldigt, at industriens dispositionsret skal gå igennem mange administrative organer og den endelige afgørelse træffes af disse organer. Og hvad kan dette ikke føre til?

Ændringsforslaget til lovforslaget om ændringer i lov om landbrugsejendomme indeholder i forhold til lovforslaget en lempelse, idet det går ud på, at flere ejendomme kan drives sammen, dog tilsammen ikke over 15 ha god jord eller tilsvarende større areal efter jordens bonitet. Jeg erkender, at der heri ligger en lempelse, men efter vor mening er der endnu alt for stramme regler for lovens anvendelse i det praktiske liv. Vi er af den opfattelse, at skal der være regler, der hindrer uønsket jordsamling, må det være et større areal end 15 ha, der danner grænsen. Forholdene er så stærkt nuanceret i de forskellige egne af landet, at jeg mener, at der ikke ved lov kan gives generelle regler for samdrift. Retten til samdrift bør i hvert fald udvides til at gælde det antal ejendomme, som det efter loven om erhvervelse af landbrugsejendomme er tilladt at erhverve.

Efter denne lov er det som bekendt tilladt at være ejer af to ejendomme efter opfyldelse af bopælskravet. Derfor må det også være sådan, at der kan etableres samdrift i sådanne tilfælde. Når landmænd erhverver to ejendomme, er det som regel to ejendomme, der er hinanden nært beliggende. Maskiner og tekniske hjælpemidler kan derfor bedre udnyttes, når der etableres ret til samdrift.

Vi er altså af den formening, at der bør gives mindre stramme regler for samdrift. Det vil betyde, at der gives landbruget nogen tid til en bedømmelse af, hvilken bedriftsstørrelse der skal tilstræbes under den fremtidige teknisk-økonomiske udvikling, landbruget er inde i. Den teknisk-økonomiske udvikling kræver sikkert større enheder end tidligere, såfremt investering i maskiner og tekniske anlæg skal være rentable ikke alene for den enkelte landmand, men også for samfundet.

Efter de fremførte synspunkter kan vi derfor ikke stemme for det af ministeren